

Koncom roka 2020 vyšla v bilingválnom latinsko-slovenskom vydaní 3. časť jedného z kľúčových diel kresťanskej mystiky, dielo *Pravidlo dokonalosti* od kapucína Benedikta z Canfieldu (1562 - 1611). Ide o dielo, ktoré, ako prezrádza aj svojím podtitulom „stručné a jasné zhrnutie celého duchovného života“, napĺňa kvality renesančného diskurzu vo svojej jasnosti, priamosti, otvorenosti a stručnosti. A hoci jeho myšlienková osnova sleduje obvyklú náuku o rozvoji duchovného života či o troch stupňoch dokonalosti, ako ju poznáme z diel iných kresťanských mystikov, je na nej vybudované dielo výnimočnej originality a vhľadu, ktoré čitateľ u iných autorov nenájde. Mimochodom, ide o dielo, ktoré malo rozhodujúci vplyv napríklad aj na sv. Vincenta de Paul. V jeseni 2021 roku vyšla opäť v preklade kapucína Ladislava Tkáčika a Eriky Juríkovej v jednom zväzku aj jeho 1. a 2. časť.

Ide o renesančné mystické dielo, ktoré je precízne premyslené a koncipované, je založené na hlbokom klasickom vzdelaní a prenikavej inteligencii autora. Nejde o ľahký text a aj preto bolo často chybné interpretované ako obhajoba duchovného kvietizmu a pre niektoré formulácie bolo dokonca v roku 1689 zaradené na tzv. Index zakázaných kníh. Kniha *Pravidlo dokonalosti* nevznáša existenciálny nárok na nič menšie než na celého človeka. Teda je nebezpečné. Áno, skutočná kresťanská spiritualita je nebezpečná, pretože je premieňajúca, transformujúca, chce poznačiť aj to najnepatrnejšie. Nič nechce ponechať bez povšimnutia. Chce sa zmocniť všetkého, celého človeka, a tak realizovať aj jeho najnetušenejšie možnosti. Vedie poza známe, domáce a obvyklé do nepredstaviteľnej šírky. Náš malý osobný príbeh chce vložiť do príbehu väčšieho, než sme si schopní čo i len predstaviť, chce ho zrymovať s totálnym príbehom vtelenia, vykúpenia a spásy.

Ide o dielo, ktoré sa môže čitateľovi vzpierať. Jeho odomykajúcim momentom, ktorý zavádza do diskurzu o spiritualite a mystike aj ten neslýchane opovážlivý a tak intelektuálne pohoršlivý nárok nesúmerateľnosti kresťanstva s inými spirituálnymi tradíciami, je totiž jeho trvanie na sebazdieľaní Boha so všetkou závažnosťou tohto tvrdenia. Jeho predpokladom je uznanie radikálnej odlišnosti človeka a Boha, no i ľudskej stvorenosti, podmienenosti. Trvanie na tom, že ľudská bytosť je uspôsobená takéto sebazdieľanie Boha odkryť, uniesť a vydržať. Karl Rahner to objasňuje mimoriadne trefne: „Ak hovoríme, že ‚človek je udalosťou absolútneho Božieho sebazdieľania‘, chceme tým zároveň vyjadriť, že Boh pre človeka nielen existuje vo svojej absolútnej transcendentalite ako absolútny, vždy vzdialený, radikálne neprístupný horizont a pôvod... ale aj to, že Boh sa dáva ako taký, ako on samotný... Keď hovoríme, že Boh sa nám dáva v absolútnom sebazdieľaní, potom tým na druhej strane tvrdíme, že toto Božie sebazdieľanie je nám dávané ako blízkosť a nie len ako nejaká vzdalujúca sa prítomnosť či horizont transcendencie...“ (*Základy kresťanskej víry*. Svitavy: Trinitas, 2002, s. 180). Nekonečné sa zdieľa konečnému na spôsob tajomstva bez toho, aby si ho podrobilo, aby sa ono pod jeho ťarchou rozrušilo a zrútilo. Skôr naopak, práve takto realizuje obdarovaný svoje najvladnejšie možnosti. Len takto bola a stále aj je mysliteľná spirituálna i mystická cesta človeka.

Ako však čítať renesančný text poctivo? Ako sa na ňom nedopúšťať interpretačného násillia,

ako ho nedoráňať či ako sa s ním neminúť? Určite aj vďaka tomu, že ho budeme vedome čítať z vlastnej pozície. Že mu položíme vlastné otázky, že o ňom budeme pochybovať, že budeme pochybovať o svojom čítaní, a tak mu umožníme, aby nám odpovedal. Že s ním vstúpime do poctivého dialógu a on nás vpustí do svojho sveta, ktorý sa stane aj naším svetom. Prisvojí si nás a my jeho. To platí osobitne o tzv. klasických textoch, kde adjektívum „klasický“ chce zachytiť práve mimoriadny potenciál rezonancie s podstatným, ktoré sa ako také môže dotknúť čitateľa aj celé stáročia po svojom vzniku. Text *Pravidla dokonalosti* je určite takýmto textom.

Ak by bolo treba čitateľa do samotného textu Benedikta z Canfieldu nejako viesť, mohlo by nám pomôcť pár vypožičaných slov z *Knihy osobných rád* od anonymného autora mystického stredovekého diela *Oblak nevedenia*: „Ved' to sám Boh vo svojej добрote pohýna a mnohorakým spôsobom sa dotýka rozličných ľudí... Ako by len niekto mohol povedať, že Boh nemôže osloviť pomocou tohto spisu teba či ktoréhokoľvek tebe podobného človeka“ (*The Book of Privy Counseling* 11, f. 102b).

Ladislav Tkáčik, OFMCap

Článok bol publikovaný v časopise [Zasvätený život 02/2021](#).

Viac o knihe sa dozviete [TU](#).

The post [Dielo Benedikta z Canfieldu v slovenskom preklade](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)